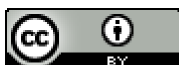
Lebedeva, G.N. (2020). Publications of M.N. Katkov about Czech guests at the Slavic Congress of 1867 (in Czech). *Past and present in the philosophy of social development. Collection of Scientific Articles. European Scientific e-Journal*, *2* (2), 63-73. Hlučín-Bobrovníky: "Anisiia Tomanek" OSVČ.
Lebedeva, G.N. (2020). Publikace M. N. Katkova o českých hostech na Slovanském kongresu v roce 1867. *Past and present in the philosophy of social development. Collection of Scientific Articles. European Scientific e-Journal*, *2* (2), 63-73. Hlučín-Bobrovníky: "Anisiia Tomanek" OSVČ.

DOI: 10.47451/his2020-09-001
EOI: 10.11244/his2020-09-001

The paper is published in Crossref, Internet Archive, Google Scholar, Academic Resource Index ResearchBib, JGate, ISI, CiteFactor, ICI, eLibrary databases.

Galina N. Lebedeva
Associate Professor
PhD Philosophical Sciences
Faculty of Philosophy
Leningrad State University by A.S. Pushkin
St Petersburg, Russia
E-mail: gal_le@list.ru; g.lebedeva@lengu.ru

Publications of M.N. Katkov about Czech guests at the Slavic Congress of 1867

Abstract:
Freethinking and rationalism, as the main ideas of the Enlightenment, dominated throughout the 19th and most of the 20th century. They were based on the values of equality, justice, reason, progress, which, above all, contributed to the consolidation of entire nations. The Enlightenment affected not only Western Europe, but also Russia and the Slavic countries. Slavic societies experienced a transition to capitalist attitudes, where they required a different way of thinking and a special level of self-awareness. The article deals with the events related to the formation of the Czech and Slavic identity. The Association and activity of groups of intellectuals contributed to the preservation of language, culture and the formation of national identity. In the Czech Republic, this role was assumed by the adherents. The author concludes that the activity and awakening of the national consciousness are carried out by intellectuals from the people, and in the Czech version there were alarm clocks. Leading Russian media, especially Moscow Vedomosti, described in great detail and objectively the course of the Slavic Congress. The results of this congress had a huge impact on the further development of the world Slavic movement.

Keywords:
adherents, Matice česká, F. Palatsky, assimilation, Germanization, Slavic Congress, M.N. Katkov, Moscow Vedomosti, pan-Slavism.

Galina N. Lebedeva
PhD filozofických věd
Docent filozofické fakulty

A.S. Puškinova Státní Univerzita v Leningradu
Petrohrad, Rusko
E-mail: gal_le@list.ru; g.lebedeva@lengu.ru

Publikace M.N. Katkova o českých hostech na Slovanském kongresu v roce 1867

Anotace:
Volnomyšlenkářství a racionalismus jako hlavní myšlenky osvícenství dominuje celé 19 a většinu 20 století. Jejich základem byly hodnoty rovnosti, spravedlnosti, rozumu, pokroku, které především přispěly ke konsolidaci celých národů. Osvícení zasáhlo nejen západní Evropu, ale i Rusko a také slovanské země. Slovanské společnosti zažívaly přechod k kapitalistickým postojům, kde vyžadovaly jiný způsob myšlení a zvláštní úroveň sebeuvědomění. Článek se zabývá událostmi spojenými se vznikem české a slovanské identity. Sjednocení a aktivita skupin intelektuálů přispěla k zachování jazyka, kultury a vzniku národního sebevědomí. V Česku takovou roli převzali buditeli. Autor dochází k závěru, že aktivitu a probouzení národního vědomí provádějí intelektuálové z lidu a v české verzi byly budíky. Přední ruská média, zejména Moskovskie Vedomosti, velmi podrobně a objektivně popsala průběh slovanského sjezdu. Výsledky tohoto kongresu měly obrovský dopad na další vývoj světového slovanského hnutí.

Klíčová slova:
buditeli, Matice česká, F. Palackého, asimilace, germanizace, Slovanský sjezd, M.N. Katkov, 'Moskevské Vedomosti', panslavismus.

1.

Volnomyšlenkářství a racionalismus jako hlavní myšlenky osvícenství dominuje celé 19 a většinu 20 století. Jejich základem byly hodnoty rovnosti, spravedlnosti, rozumu, pokroku, které především přispěly ke konsolidaci celých národů. Osvícení zasáhlo nejen západní Evropu, ale i Rusko a také slovanské země. Slovanské společnosti zažívaly přechod k kapitalistickým postojům, kde vyžadovaly jiný způsob myšlení a zvláštní úroveň sebeuvědomění. A většina vzdělaných a intelektuálních jeho představitelů si kladla za cíl šířit takové myšlenky. Ve Francii takovou roli plnili encyklopedisté. Špičkoví myslitelé a spisovatelé v Česku nosili hrdé jméno 'buditelů'. Tak se jmenovaly osobnosti, které probudily český národ. Prvořadým faktorem pro oživení svého lidu je vidět kultura, jazyk a ideologie ve veřejném myšlení. Jen pro Českou republiku se období osvícenství protáhlo až do roku 1870 a stalo se současně obdobím národního obrození. Podle S.A. Nikitin, "Slovanské Obrození je začátek národa skládací období, počáteční období vzniku národního vědomí před politický program národa je tvořen" (Nikitin, 1968). Oživení bylo definováno především

bojem za zachování a uplatňování rodného jazyka a jeho práv v různých společenských a kulturních sférách. Ve skutečnosti byl jazyk považován za hlavní rys národnosti a etnického původu.

Čeští lidé měli určité příznivé předpoklady pro rozvoj: bohatou literární a kulturní tradici v českém jazyce, městskou kulturu a přítomnost nižších (základních) škol využívajících svůj rodný jazyk, ale i středních a středních škol. Česká republika zároveň během třicetileté války zničila svou vlastní šlechtu. To však České republice (Čechům) v Habsburské říši nezabránilo v jisté územní samosprávě. Pro české pupeny na počátku 19 století se stalo úkolem nikoli boje za nezávislost, ale prevence konečné germanizace. Z těchto důvodů se formování českého národa projevilo formou českého národního literárního obrození, tedy obnovením kdysi vyspělého jazyka, literatury, kultury v nových podmínkách (Lapteva, 1998).

Během celoevropské revoluce v letech 1848-1849 se Slované náhle ocitli silní v oblasti politiky. Rakouské císařské země se měly stát součástí sjednoceného Německa, což by mohlo vést Slovany k asimilaci v německém moři. V důsledku toho se rozhodli podpořit habsburskou dynastii a jejich zchátralé impérium, jako by si uvědomili, že budoucnost není jistá a rozvoj jejich jazyka se stává životně důležitou nutností. Staré a nové formy společenského života – matky – se tak dále rozvíjely. V té době byl Mathitz v Rakousku, Prusku a Sasku, kde Slované nesměli státní moc a vláda bránila duchovnímu rozvoji Slovanů. Pro tyto národy byl Matisse formou duchovního sebezáchovy společnosti tváří v tvář cizímu státu (Islamov a další, 1996).

V podmínkách dělby národů po hranicích měla činnost kulturní a vzdělávací společnosti zvláštní význam. Česká maminka, nejorganizovanější ze všech, byla jakýmsi měřítkem pro ostatní. Zřízení kulturních institucí přispělo k důvěryhodnosti intelektuálního potenciálu.

Ruští vědci *M.P. Pogodin*, *I.I. Sreznevsky*, *A.F. Gilferding*, *S.M. Soloviev*, *F.I. Buslayev* a další byli členy Matice česk é v různých časech.

Aktivita Matice od samého počátku byla zaměřena na české země, na překlenutí regionálních rozdílů mezi zeměmi české koruny, ale také na Slovensko, území, входившую součástí Uherského království. Bez barikád, parlamentních debat se slovanským národům podařilo udržet se v tomto světě jako národ. Matyáš hrál roli, kterou obvykle hraje tisk (Lebedeva, 2015).

Vznik myšlenky slovanské reciprocity ovlivnila i myšlenka slovanské reciprocity, že slovanské národy mají vedle etnických národů od starověku. "Během revoluce byli Slované konzervativní silou, protože stáli za svou existencí, ne za vítězstvím demokratických principů. Není divu, že panslovanství, které se zrodilo v

zahraničních Slovanech, vyvolalo sympatie mezi konzervativními kruhy Ruska" (Lebedev, 2004).

V Moskvě v dubnu až květnu 1867 se konal slovanský kongres, který byl pokryt především v oficiálních novinách *Petrohradské Vedomosti*, *Hlas* a *Severní Pošta*. Toto téma bylo blízké historikům a filozofům, kteří zanechali širokou škálu děl: *N.A. Popov*, *A.N. Pypin*, *P.K. Shchebalsky*, publicista *E.M. Feoktististov*, diplomat a filozof *K.N. Leontiev*. Noviny *Moskva*, hlavní orgán slavofií vydávaný *Ivanem Aksakovem*, byly poté cenzurou dočasně pozastaveny. Kromě toho většina slovanských hostů ve své vlasti byli političtí opozičníci. Moskevský list, vlastněný Moskevskou univerzitou a editovaný *M.N. Katkovem*, měl také pokrýt oficiální kroniku a aktuální události. Proto *Moskevské Vedomosti*, publikování materiálů svých vlastních korespondentů, také přetiskl kroniku pobytu slovanských hostů z oficiálních publikací. Kongresuv publikacíchvšak předcházela určitá ideologická příprava, aby se probudila v zájmu ruské společnosti o své domorodce.

Michail Katkov (1818-1887) byl jedním z těch novinářů, kteří tvořili veřejné mínění a aktivně ovlivňovali politiku své země. Jeho publikace (od roku 1856 publikoval časopis *Ruský Posel*, od roku 1863 – noviny *Moskevské Vedomosti*) četly celé Rusko – od císařů až po měšťany a gramotné rolníky.

Od prvních vydání ruského věstníku Katkov také věnoval pozornost bratrské slovanské národy. Znalost české literatury v Rusku probíhala v několika etapách, od seznámení se jmény a díly zahraničního autora až po literární hodnocení. A.S. Troyanskyho práce *Karl Gavlichek-Borovsky* (1861, červenec, T. 34, *Ruský Věstník*); jeho *Česká Vesnice – Vesnice Gudlitz* (1861-1862). *A.S. Troyansky* zanechal mnoho korespondence z Prahy, Vídně, Záhřebu, Fium atd., a statistické poznámky o galicijských Rusinech. – Esej *N.A. Popova Srbové v Rakousku*.

Tam byl také zpětnou vazbu. Tak tomu bylo v případě díla české spisovatelky *Boženy Němcové* (1820-1862), klasiky české literatury, jejíž jméno pro každého čecha znamená ne méně než jméno A.S. Puškin v Rusku. Pro navázání vztahů českých autorů s ruskými vydáními *A. Gilferding* v letech 1855-1858, v období pobytu v Praze, navrhl Božené Němcové napsat etnografické pojednání k publikování v Rusku a spolupracovat v slavjanofilských publikacích *I. Aksakova*. O *Němcovovi* se dozvěděl v roce 1859 z povídek a. *N. Pypin* a je považován za prvního překladatele hlavních děl. Překlady děl Němcova, provedené a. *N. Pypinem* byly publikovány v *Současníku*. *N.S. Leskov*, *M.P.* a *E.G. Petrovkie*, *N.P. Zaderatsky*, *M.A Lialina* jsou s překladateli děl českého B. *Němcové* (Žuková, 2005). V *Ruském Věstníku* verze překladů povídek a novel *B. Němcové* provedl *E.P. Petrovkou* (Žuková, 2005). V roce 1867, na stránkách časopisu *Ruský Deník*, v č. 8 a 11, byly vytištěny příběhy Boženy Němcové *Horská*

Idyla, *Z Každodenního Života Slováků*. Současně s *Babičkou* na stránkách těchto pokojů je vytištěn *Zločin a Trest* F.M. Dostojevského a první část *Válka a Mír* L.N.Tolstého. Spolu s nimi se dílo české spisovatelky dostalo do obliby ruské literatury. Později bylo seznámení se životem české spisovatelky doplněno povídkou E.P. Petrovské *Boženy Němcové. Biografický Esej* (*Ruský Posel*, 1871. Kn. 5).

Seznámení ruských čtenářů s dílem B. Němcové bylo díky překladům Emmy Henrikhovny Petrovské, manželky slovanského kazaňského univerzitního M. P. Petrovského. Později, v roce 1871, publikovala životopisnou esej o Němcové a v roce 1871 v Praze byly tyto příběhy publikovány jako příručka pro výuku češtiny ruštiny (Karskaya, 1968). Morální a umělecké otázky vznesené v díle B. Němcové byly ruskému čtenáři blízké.

Je třeba poznamenat, že v roce 1867, před a po kongresu, *Moskva Vedomosti* poznamenal, jak cenzura slovanského tisku v Rakousku ovlivnila a reagovala na něj (č. 83, 1867). *Katkov* sám, jako redaktor *Moskevského Věstníku*, psal pokročilé o utlačované situaci Slovanů, obviňovat rakouskou vládu (1866, č. 135, 29 Červen; 140, 7 Červenec; 145, 12 Červenec). Vzdělávání bylo také ovlivněno. Například v č. 192 ze září 13, 1866, *Moskva Vedomosti* – o zlepšení 'vzdělávacího systému' v Rusku a nedostatek učitelů. Je třeba se postarat jak o zájmy vědy, tak o zájmy jednotlivců a o to, jak by se čeští učitelé mohli snadno naučit ruský jazyk blízko nich a zůstat vyučovat na ruských univerzitách. Úřady bohužel nebyly při realizaci této myšlenky rozhodující.

V č. 3, 1866, *Moskevské Věstníky* – o nejednotnosti a nesouhlasu Slovanů mezi sebou v politických vystoupeních. Zatímco v Rakousku na obou stranách hrozí průšvih našim slovanským bratrům, kteří se nacházejí mezi německým a maďarským klínem. Prastarý postup maďarské národ v politice naučil jasně stanovit cíle a využít čas, – píše *Katkov*, pak jako "rakouští slované bloudit ve tmě na okraji propasti, hotových absorbovat, a rakouští němci cvičil v abstraktní разглагольствованиях, ztrácí pocit jejich životní skutečnosti". Článek popisuje brožuru o maďarské otázce, kterou napsal hrabě Nikolaj Betlen, sám byl považován za necitlivého Maďara. "Velkým povoláním Rakouska je sloužit jako bašta Evropy proti stále rostoucí síle slovanského kmene, jehož přední mosty jsou již v srdci Rakouska", napsal N. Betlen (Katkov, 1866).

2.

Slovanský kongres z roku 1867 samozřejmě Katkov nepovšimne. V *Ruském Věstníku* se tématem Slovanů zabývali historici *N.A. Popov*, *A.N. Pypin*, *P.K. Shchebalsky*, publicista *E.M. Feoktistov*, diplomat a filozof *K.N. Leontiev*. Slovanské

téma v vydáních tohoto období bylo pokryto takovým publicistou, jako je *P.K. Shchebalsky*.

Na výstavu a slovanský kongres v roce 1867 v Moskvě dorazila velká a reprezentativní delegace České republiky. František Palácký, přezdívaný ‘otec českého lidu’, se umístil na prvním místě mezi slovanskými hosty.

V č. 103, 104 *Moskevské Vedomosti* (respektive 11. května 12, 1867) můžete vidět úplný seznam hostů s podrobnými biografiemi (pro některé delegáty jsou pouze jména, bez jména). Další Češi:

Brauner František (r. 1810, Litomyšl) – soudce, poddůstojník; pak advokát v Praze. Jeho vliv na Českou zemědělskou třídu přispěl k tomu, že se podařilo uklidnit (uklidnit) dubnové vzrušení z roku 1848. Ve svém projevu během sjezdu podotkl, že jako člen ‘lidového výběru’ (Lidového výboru) podlehl vojenskému soudu. Z vazby byl propuštěn už jako člen říšské dumy, zvolený za obec Převýšovsko. Během sjezdu řekl, že “různé skupiny slovanských, byť byly rozmístěny v různých státech, reprezentují společný kmen slovanský. Vědomí jednoty označené pečetí přírody nemůže přehlušit ani prostor, ani odlišnost zvyků a řečí, ani odlišnost”.

Erben Karl Jaromir (r. 1811, Miletině) byl vychován v tělocvičně Kralevogradetska (Koinigrecki), městském archiváři z Prahy, sbíral archivní akty v českých městech, které byly vytištěny v českém archivu Paletského. Při vydávání některých právních předpisů erben pomáhal korigovat českou právní terminologii. Podílel se na stavbě pražského archivu, který se ujal jako městský archivář. Jeho vědecká práce byla zaměřena především na lidovou poezii, mytologii a historii českého lidu. (Regesta Bohemorum; články v muzeu), jeho další díla (Vybor, česká učebnice), historie hlavního města Prahy (Die Primatoren, životopisné eseje starších Prahy. Erbenovo poslední dílo má půvabný a věrný překlad našeho Nestora.

Antonín Vertyatko publikoval překlad některých Aristotelových spisů, biblických apokryfů ve starověké biblické předložce atd.

Gamernik Joseph je žákem Rokitanského a Škody a učitelem Girtla. Studoval ve Vídni, v roce 1837 se vrátil do Prahy, poté do Tábora a Budějovice, praktikoval medicínu; Ale za veřejné vyjádření neúcty ke katolické víře byl zbaven kazatelny ministrem hrabětem Leem Toolem. V roce 1848 byl *Gamernik* zvolen do císařského Sejmu a v zemských sejmech byl po roce 1861 zástupcem města Tábor. Patří do strany federalistů.

Doktor *Skreishovsky* je Pražský publicista, majitel typografie, bratr vydavatele pražského deníku *Politik*, který začal vydávat v roce 1861 a zakázán v dubnu 1867 a byl nahrazen novinami *Corresponde*. Deník *Politik* byl Štrossmajerovým orgánem (v Záhřebu). Na stránkách tohoto deníku se objevila myšlenka polského vedení mezi

slovanskými, mezi katolickými Slovany a učinit z něj centrum slovanské federace v Rakousku.

Gregr Julius – Doktor práv, narozený v roce 1831, nakladatel narodni Listy od roku 1861, v červnu 1862, byl zbaven své redakce, doktorátu a odsouzen k 1300 trestům odnětí svobody a 1300 trestům odnětí svobody. Devadesát měst 260 venkovských obcí v Česku mu zaslalo adresy s vyjádřením sympatií. Po – soud zvýšil trest odnětí svobody na 10 měsíců a pokutu 3000 dolarů.

Vávra – spolueditorka Gregra, literární kritička, překladatelka Gogol, Turgenev, Gončarová;

Baron Viljani je členem Kurie velkých vlastníků půdy v pražském zemském Sejmu. Koná se lidová strana a federální programy;

Patera Adolf narozen v Guslitzu, knížecí z Furstenbergu, vystudoval filozofickou f-tete pražské univerzity, asistent v knihovně Českého muzea. Jeho činnost byla zaměřena na posílení literární reciprocity Slovanů a v důsledku usilovné práce nashromáždil rozsáhlý materiál. Udržoval vazby s chorvatskými a slovanským autorem jmen, ale především navázal dlouhodobé vztahy s ruskými spisovateli a vědeckými společnostmi.

Kolyarj Joseph – profesor ruského jazyka na Polytechnické škole v Praze, narodil se v Ichinu, první student věnoval přírodním vědám, později studoval slovanské jazyky a literaturu, překladatel srbské a ruské poezie.

Manes Guido je členem české rodiny, která věnovala umění pěti talentovaným umělcům (například 1829, Praha) umělci.

Také poznamenal fakta biografie a dalších slovanských hostů:

Matija Mayar (r. 1809) – zná všechny slovanské dialekty, je hoden zaujmout jedno z prvních míst mezi jihoslovanské spisovatele. Hlavní dílo – *Pravidla, jak znázornit ilirské příslovce a obecně slovanský jazyk* (1848, Lublaň).

Mudrin, doktor práv, advokát slovenské Matitsy, založený v roce 1863.

Shafarik Janko (*P.Y. Shafarik* – jeho strýc) doktor medicíny, sekretar a pokladní srbského vědce društva, knihovník a správce muzea na ministerstvu osvěty a duchovních věcí v Bělehradě. *Drushtvo sprbske verbality* (OSN. 1841) na základně Lycea, která byla v roce 1847 přeložena do Bělehradu. Oficiálně *Drushtvo* začala existovat od 8.Června 1842, kdy byl otevřen kníže Alexander. Cílem 'društva' je literární a filologické zpracování srbského jazyka a šíření vědeckého vzdělání a informací ze Srbska. Na začátku jsem zaměřil veškerou činnost na vědeckou terminologii srbského jazyka, na vypracování příruček a učebnic. Šafařík podal návrh na vypracování srbské historie a jako první představil plody dlouholetých akademických prací nad archivními akty, mincemi a razítky. Spisy o srbské

numismatice a historii v *Glasniku* 1857. Působil jako historik, J. Šafařík se hodně věnoval v benátském archivu sv. Marka, kde jeho rukou bylo odepsáno až 2000 aktů týkajících se srbských dějin.

Militijevič-zaměstnanec 'družtva'.

Sretkovic – žák Kyjevské duchovní akademie, který hodně napsal v *Ruském Věstníku*, přeložil pojednání rižského biskupa *Filareta* o bratrech *Dmitriji Solunskym* a *Solunovi*, vydané v roce 1865 v *Bělehradském Glasniku*;

Gaj Ljudevit narozený v roce 1809, v Krapinu, v chorvatské vysočině, v oblasti, do níž se čas od času promítají nejstarší pohádky jak pro Čechy, tak pro Lecha. Tyto příběhy byly inspirovány jeho první esej 1826. Absolvoval kurz filozofie ve Vídni a Štýrském Hradci, kurz práva v Pešti. S *J. Kollarem* jsem se sblížil. L. Gaj si uvědomil, jak málo naděje dávají Chorvaté k literárnímu vývoji v těsných mezích své kmenové výjimečnosti. Guyova představa o vlasti se rozplynula. Vytvořil literární jazyk, který byl uznán jeho obyvateli Slavonie, Dalmácie a Srbska stejně snadno, jako Ho Chorvaté uctívali svým, rozeným. Tento jazyk, kterému se říká illyrijština, dostal svou písemnou obálku v tzv. podobném dopise, který poprvé zadali Češi. Začátek literární činnosti, dal Guy сочинением: *Kratka osnova horvatsko-slavenskogo pravopisanja* (Boudin, 1830). V Pešti La Guy měl možnost se blíže podívat k úzkému vlastenectví se madjar snaží pohltit všechny slovanské kmeny, které obývají Zemi Uhorskou. Guy, v boji proti této snaze se snažil všemi prostředky zvýšit vědomí Chorvatů jejich slovanské národnosti. A opravdu, brzy zazněla Illyria hymna: *Jos horvatska nij propala*. Od roku 1835 noviny Novine Horvatske s doplňkem Danica Horvatska, na kterou исходотайствовал povolení osobně u císaře Františka v roce 1833. S 1836 roku název Horvatske bylo nahrazeno novým Illirske. Brzy Gaj získal silné spojence v духовенстве, když v roce 1836 protestantům byl zakázán pobyt v Chorvatsku. Prostřednictvím misionářů řádu František vykonával činnost v Bosně.

Pucič – hrabě, publikoval v časopiseDubrovník, strážce zákona ostrova Mleta z roku 1343, napsal historii Dubrovníku. Rozhodovaly politické osudy a obchodní zájmy Dubrovníka.

Lukšič Abel je Chorvat, který vlastní tiskárnu v Karlověcích.

Sobotič – Ph.D. a svobodného umění, doktor práva na univerzitě v Pešťanech, tam vyučoval od roku 1848 římské právo. Základem práce je *Srbská Kronika* (1842 – 1852), celkem 32 svazků. V roce 1858 vydal lyrické písně *Srbské Texty*, 2 svazky *Epických Písní*. V roce 1845 obdržel cenu za epopej Králův Děčín a v roce 1847 za *Srbskou Gramatiku*. V roce 1861 lid zvolil Sobotku pod županem Sremským výborem. V roce 1862 jmenován členem Nejvyššího soudu v Triedinském království. Od roku 1862-vedl srbské lidové divadlo v Záhřebu.

Popis událostí v českých zemích v předvečer sjezdu byl pravidelný. Zde je to, co Moskevské Vedomosti č. 74, Duben 1, 1867 napsal: *Kronika. Setkání Sejmů Čech, Moravy a Krainy 6. dubna o volbách do Císařské dumy*: V pražském Sejmu je nespokojenost spojena se jmenováním *Sejma Gartiga*, který nezná češtinu a svého místokrále Limbeku, který český projev nechápe. Maršál slíbil, že rozšíří autonomii země, pokud pošle zástupce do Císařské dumy.

V č. 76 *Moskevské Vedomosti* z dubna 6, 1867, sekce *Chronicle Hlášeny*: "Nové ruské noviny (časopis) ve Vídni *Slovanský Úsvit*. V něm, *Joseph Livchak*, Xenophon Klimkovic nastínil program: "Jediným prvkem schopným vytvořit hustou státnost v rozlehlé jižní Evropě je slovanský prvek, který čítá tři desítky milionů lidí".

Ve své současné podobě, s pestrou různých příslovcí, s mnoha vratkých center vytvořených, které nejsou spojeny žádným společným zájmem, nemůže splnit tento úkol. K dosažení tohoto cíle je nezbytné sjednotit jeden politicky snadno přístupný jazyk a snadno dostupný mocný nástroj politické jednoty. Přijetí ruského jazyka, by Slované posílit, že duchovní spojení s ruským lidem, region, za těchto podmínek, je téměř nezbytné pro existenci jejich lidu. Záruka politické nezávislosti západních slovanských – států: na jedné straně, Za jeho straně, Rusko, pokud chce mít přirozené politické spojence ve Slovanech, může jen přát, aby byli nezávislí a nezávislí na ní politické organizace, jinak, i přes geografické potíže (téměř nemožné) připojit je k jeho již příliš velký stát, to, že vzal v hodně tak rozmanité, na individuální vývoj aspirujících prvků, by jen oslabit sebe a zabránit normálnímu rozvoji vlastního lidu.

... Západní Slavism by si měl vytvořit vlastní zvláštní politické centrum, vytvořit si vlastní zvláštní centralizační státnost a pak se musí spřátelí, když je v jejich zájmu, v zájmu jednostranného Ruska, spřátelí.

Předpokládáme, že apoštolnost této myšlenky – ne nová, protože myšlenka takzvaného panslovanského je Evropě již dlouho známa; nová věc, kterou kážeme, je v podobě, která nejen slaďuje zájmy dříve nesmiřitelných politických faktorů, ale také na základě vnitřních potřeb, má záruku budoucnosti, a je tedy zárukou zájmů, které jí byly svěřeny.

Takže bychom v Evropě rádi viděli dva velké slovanské státy s jedním ruským jazykem – ve věčném přirozeném spojení mezi námi, založeném na národním slovanském vědomí a na výsledné solidaritě všeslovanských zájmů."

Na konci kongresu, na č. 129, Červen 13, 1867, v článku *Německý a Magyar tisku na cestě Slovanů do Moskvy* přehled rakouského tisku.

Článek *Narodny Novini* zmiňuje článek z vídeňského deníku *Debatte* (aristokratický maďarský orgán). Odkazuje na "hřích spáchaný rakouskými Slovany, kteří navštívili Moskvu. Gg. Palatský, Rieger atd... Rakouské šunky. Mění Rakousko

v okamžiku, kdy, unavené po sérii nešťastných událostí a neúspěšných experimentů, začne mezi svými národy přinášet půvabnou harmonii.” A později, v č. 247, 1867: situace rakouských Slovanů a pronásledování těch, kteří šli do Ruska. Povinnost morální a materiální podpory Slovanů, ležící na Rusku, – byl uzavřen autorem z Moskevských dokumentů.

3.

Moskevská etnografická výstava a slovanský kongres z roku 1867 měly vliv na ruskou společnost, díky čemuž bylo možné se dozvědět o příbuzných slovanského lidu, jejich historii, kultuře a národních aspiracích. *S.A. Nikitin* napsal, že to byl slovanský svátek roku 1867, který přispěl ke zrodu sympatií k slovanským národům v širších kruzích ruské veřejnosti, což vysvětluje “silnou reakci ruské společnosti na převážně střední a dolní kruhy, k výzvám slovanské solidarity, která byla odhalena o osm let později", tj. O 150 let později byla kniha o těchto událostech přetištěna” (Ivanov, 2017).

Na stránkách byly podrobně zmíněny i rutinní otázky, jako jsou zprávy předsedy, zprávy a finanční zdroje.

Nicméně, při zvažování, jak byla etnografická výstava pokryta, zdá se, že Moskevský věstník byl spíše držen oficiální, oddělenou kronikou událostí.

Lze tedy konstatovat, že činnost a probuzení národního vědomí provádějí intelektuálové z lidu a v české verzi byli budíky.

Za druhé,-přední ruský tisk, především *Moskevské Vedomosti*, popsal velmi podrobně a objektivně průběh slovanského kongresu.

Za třetí, výsledky tohoto kongresu měly obrovský dopad na další rozvoj světového slovanského hnutí.

Informační zdroj:

Ivanov, A.N. (komp.) (2017). *Celoruská etnografická výstava a slovanský kongres v květnu 1867*. Moskva: Ústav Ruské Civilizace. (v ruštině)

Islamov, T.I., Leschilovskaya, I.I., Nnasheva, Z.S. (1996). *Slovanské matky. 19. století: kolektivní monografie ve 2 hodiny ráno*. Č. 2. Moskva: HMB RAS. (v ruštině)

Karskaya, T.S. (1968). *Bozhena Němcová a ruský slavofilní tisk. Slovanské literární vazby. Otvory*. Leningrad: Věda. (v ruštině)

Katkov, M.N. (1866). *Sbírka pokročilých článků moskevských listů*. 1866. Č. 3. Moskva: Typografie V.V. Chicherina. Načteno 15 května 2020 z

https://biblioclub.ru/index.php?page=book_view_red&book_id=89049 (v ruštině)

Lapteva, L.P. (1998). Historie českého pozdního feudalismu a raného nového času (1648 - 1849). Moskva: MSU. (v ruštině)

Lebedeva, G.N. (2015). Kulturní a vzdělávací společnosti slovanských národů v 19 století. *Komunitní žurnalistika: Zkušenosti a výzkum v Rusku, USA, Severní Evropě: Materials Internationala (S.G. Korkonosenko)*, 58-69. Petrohrad, Petrohradská Státní Univerzita. (v ruštině)

Lebedev, S.V. (2004). *Stráže pravého rusáka začaly. Ideály, myšlenky a politiky ruských konzervativců druhé poloviny 19 století.* Petrohrad: Nestor. (v ruštině)

Nikitin, S.A. (1968). Společné rysy a specifické rysy vzniku slovanských národů Xix (převážně na jihoslovanském materiálu). *Historie, kultura, folklór a etnografie slovanských národů*. Moskva. (v ruštině)

Žuková, N.K. (2005). Žukovské vnímání práce Boženy Němcové v Rusku. *Historie a kultura*. Petrohradská Státní Univerzita. (v ruštině)